

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

22. januar 2015*

»Præjudiciel forelæggelse — immaterialrettigheder — ophavsret og beslægtede rettigheder — direktiv 2001/29/EF — artikel 4 — retten til spredning — udtømningsprincippet — begrebet »genstand« — overførsel på lærred af billedet af et beskyttet værk fra en plakat — ændring af medium — påvirkning af udtømningen«

I sag C-419/13,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Høge Raad der Nederlanden (Nederlandene) ved afgørelse af 12. juli 2013, indgået til Domstolen den 24. juli 2013, i sagen:

Art & Allposters International BV

mod

Stichting Pictoright,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, L. Bay Larsen, og Domstolens vicepræsident, K. Lenaerts, som fungerende dommer for Fjerde Afdeling, samt dommerne K. Jürimäe (refererende dommer), M. Safjan og A. Prechal,

generaladvokat: P. Cruz Villalón

justitssekretær: fuldmægtig C. Strömholm

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 22. maj 2014,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Art & Allposters International BV ved advokaten T. Cohen Jehoram og P.N.A.M. Claassen
- Stichting Pictoright ved advokaten M. van Heezik, A.M. van Aerde og E.J. Hengeveld
- den franske regering ved D. Colas og F.-X. Bréchet, som befuldmægtigede
- Det Forenede Kongeriges regering ved V. Kaye, som befuldmægtiget, bistået af barrister N. Saunders

* Processprog: nederlandsk.

— Europa-Kommissionen ved J. Samnadda og F. Wilman, som befuldmægtigede,
og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 11. september 2014,
afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 4 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (EFT L 167, s. 10).
- 2 Denne anmodning er blevet fremsat i forbindelse med en sag mellem Art & Allposters International BV (herefter »Allposters«) og Stichting Pictoright (herefter »Pictoright«) vedrørende Allposters' eventuelle krænkelse af de ophavsrettigheder, der udnyttes af Pictoright, som følge af en overførsel på et lærred af billederne af de beskyttede værker fra en plakat og salget af disse billeder på dette nye medium.

Retsforskrifter

International ret

WIPO-traktaten om ophavsret

- 3 Verdensorganisationen for Intellectuel Ejendomsret (WIPO) vedtog den 20. december 1996 i Genève WIPO-traktaten om ophavsret (herefter »WIPO-traktaten om ophavsret«). Denne traktat blev godkendt på vegne af Det Europæiske Fællesskab ved Rådets afgørelse 2000/278/EF af 16. marts 2000 (EFT L 89, s. 6).
- 4 Nævnte traktat fastsætter i artikel 1, stk. 4, at de kontraherende parter skal iagttage artikel 1-21 i og bilaget til konventionen til værn for litterære og kunstneriske værker, der blev undertegnet i Bern den 9. september 1886 (Parisakten af 24.7.1971), som affattet efter ændring af 28. september 1979 (herefter »Bernerkonventionen«).
- 5 Artikel 6 i WIPO-traktaten om ophavsret, der har overskriften »Retten til udbredelse«, bestemmer:
»1) Ophavsmændene til litterære og kunstneriske værker har eneret til at tillade, at originalen eller kopier af deres værker gøres tilgængelige for almenheden gennem salg eller anden overdragelse af ejendomsretten.
2) Intet i denne traktat indskrænker de kontraherende parters frihed til at fastlægge de eventuelle betingelser, på hvilke den i stk. 1 omhandlede rettighed anses for udtømt, når der første gang er foretaget salg eller anden form for overdragelse af ejendomsretten til originalen eller en kopi af værket med ophavsmandens tilladelse.«

Bernerkonventionen

- 6 Bernerkonventionens artikel 12 med overskriften »Retten til bearbejdelse, arrangement og anden omformet gengivelse« bestemmer:

»Ophavsmænd til litterære eller kunstneriske værker har eneret til at tillade bearbejdelser, arrangementer og andre omformede gengivelser af deres værker.«

EU-retten

- 7 9., 10., 28. og 31. betragtning til direktiv 2001/29 fastsætter:

»(9) Udgangspunktet for en harmonisering af ophavsret og beslægtede rettigheder bør være et højt beskyttelsesniveau, da sådanne rettigheder er af afgørende betydning for den intellektuelle skabelsesproces [...]

(10) Hvis ophavsmænd og kunstnere skal kunne fortsætte deres kreative og kunstneriske arbejde, er det nødvendigt, at de modtager et passende vederlag for anvendelsen af deres værker [...]

[...]

(28) Ophavsretlig beskyttelse efter dette direktiv omfatter eneretten til at kontrollere spredning af et værk, der indgår i et fysisk gode. Første salg i Fællesskabet af et originalværk eller eksemplarer heraf foretaget af rettighedshaveren eller med dennes samtykke udtømmer retten til at kontrollere videresalg af den pågældende frembringelse i Fællesskabet. Retten bør ikke udtømmes i forbindelse med videresalg af et originalværk eller eksemplarer heraf foretaget af rettighedshaveren eller med dennes samtykke uden for Fællesskabet. [...]

[...]

(31) Det er nødvendigt at bevare en rimelig balance med hensyn til rettigheder og interesser mellem de forskellige kategorier af rettighedshavere og mellem de forskellige kategorier af rettighedshavere og brugere af beskyttede frembringelser. De i medlemsstaterne gældende undtagelser og indskrænkninger til rettighederne må nyvurderes på baggrund af den nye elektroniske udvikling. Eksisterende forskelle hvad angår undtagelser og indskrænkninger med hensyn til visse handlinger, der er underlagt restriktioner, har direkte negative følger for det indre marked for ophavsret og beslægtede rettigheder. Disse forskelle kan meget vel blive endnu mere udtalte i takt med videreudviklingen af den grænseoverskridende udnyttelse af værker og grænseoverskridende aktiviteter. For at sikre, at det indre marked fungerer tilfredsstillende, bør definitionen af sådanne undtagelser og indskrænkninger i en vis grad harmoniseres. Harmoniseringsgraden bør baseres på deres følger for det indre markeds funktion.«

- 8 Direktivets artikel 2, der har overskriften »Retten til reproduktion«, har følgende ordlyd:

»Medlemsstaterne indfører en eneret til at tillade eller forbyde direkte eller indirekte, midlertidig eller permanent reproduktion på en hvilken som helst måde og i en hvilken som helst form, helt eller delvis:

a) for ophavsmænd for så vidt angår deres værker

[...]«

9 Nævnte direktivs artikel 4 med overskriften »Retten til spredning« bestemmer:

»1. Medlemsstaterne tillægger ophavsmænd eneret til at tillade eller forbyde enhver form for spredning til almenheden ved salg eller på anden måde af deres originalværker eller eksemplarer heraf.

2. Spredningsretten udtømmes ikke i Fællesskabet for så vidt angår originalværker eller eksemplarer heraf, medmindre første salg eller anden overdragelse af ejendomsret i Fællesskabet af den pågældende genstand foretages af rettighedshaveren eller med dennes samtykke.«

Nederlandsk ret

10 Artikel 4, stk. 1, i direktiv 2001/29 er blevet gennemført i national ret ved artikel 1 og artikel 12, stk. 1, nr. 1), i Auteurswet (lov om ophavsret) af 23. september 1912 (herefter »lov om ophavsret«):

11 Lovens artikel 1 bestemmer:

»Ophavsretten udgør eneretten for ophavsmanden eller dennes retlige efterfølgere af et litterært, videnskabeligt eller kunstnerisk værk til at offentliggøre eller reproducere værket, medmindre loven fastsætter indskrænkninger heri.«

12 Samme lovs artikel 12, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Ved offentliggørelse af et litterært, videnskabeligt eller kunstnerisk værk forstås bl.a.:

1) offentliggørelse af en reproduktion af værket, helt eller delvis [...]«

13 Ophavsretslovens artikel 12b, der har til formål at gennemføre artikel 4, stk. 2, i direktiv 2001/29 i national ret, har følgende ordlyd:

»Når et eksemplar af et litterært, videnskabeligt eller kunstnerisk værk første gang er bragt i omsætning ved overdragelse af ejendomsretten i en af medlemsstaterne i Den Europæiske Union eller i en stat, der er part i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde [(EØS)] af ophavsmanden eller dennes retlige efterfølger, eller med vedkommendes samtykke, indebærer det ikke en krænkelse af ophavsretten, at det pågældende eksemplar bringes i omsætning i en anden form, dog med undtagelse af udleje eller udlån.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

14 Pictoright er et nederlandsk selskab inden for kollektiv forvaltning af ophavsret, der varetager interesserne for de indehavere af ophavsrettigheder, der er tilsluttet selskabet. I Nederlandene varetager selskabet også udenlandske kunstneres og deres arvingers interesser på baggrund af indgåede konventioner med udenlandske enheder, der har samme formål. Pictoright har mandat til at udnytte ophavsrettigheder på vegne af deres indehavere bl.a. ved at meddele licenser og skride ind over for krænkelse af disse rettigheder.

15 Via sine websites udbyder Allposters plakater og andre typer af reproduktioner af kunstværker af kendte malere, der er omfattet af de ophavsrettigheder, som Pictoright udnytter. Allposters udbyder bl.a. reproduktioner i form af plakater, indrammede plakater, plakater på træ eller plakater på lærred til deres kunder. For at skabe denne sidstnævnte vare, skal plakaten med reproduktionen af det valgte værk for det første påføres et lag af et syntetisk materiale (lamineres). Dernæst overføres billedet på

plakaten ved hjælp af en kemisk proces på en lærredsdug. Til slut spændes denne lærredsdug op på en træramme. Efter denne arbejdsgang er billedet af værket forsvundet fra papiret. Allposters betegner denne fremgangsmåde og resultatet heraf som »overførsel på lærred«.

- 16 Pictoright modsatte sig salget af lærredsoverførslerne, der gengiver disse ophavsretligt beskyttede værker uden samtykke fra Pictorights kunder, der er indehavere af disse ophavsrettigheder, og anmodede Allposters om at indstille denne aktivitet ved at true selskabet med retsforfølgning.
- 17 Da Allposters nægtede at efterkomme denne anmodning, udtog Pictoright stævning mod selskabet ved Rechtbank Roermond (retten i Roermond) med henblik på at bringe enhver direkte eller indirekte krænkelse af rettighedshavernes ophavsrettigheder eller ideelle rettigheder til ophør.
- 18 Ved en afgørelse af 22. september 2010 forkastede Rechtbank Roermond dette søgsmål. Pictoright iværksatte derfor appel af denne dom ved Gerechtshof te 's-Hertogenbosch (appeldomstol i Hertogenbosch), som ved dom af 3. januar 2012 ophævede nævnte dom og i det væsentlige gav Pictoright medhold i sine påstande.
- 19 Ifølge denne sidstnævnte retsinstans udgør salget af en plakat eller et lærred, der gengiver et kunstværk, en offentliggørelse som omhandlet i nederlandsk ret. Det følger således af dommen afsagt af Hoge Raad der Nederlanden den 19. januar 1979 (NJ 1979/412, Poortvliet), at der foreligger en ny offentliggørelse i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 12 i lov om ophavsret, når eksemplaret af et værk, som rettighedshaveren har bragt i omsætning, spredes til almenheden i en anden form, for så vidt som vedkommende, der markedsfører den nye form af dette eksemplar, råder over nye muligheder for udnyttelse (herefter »Poortvliet-doktrinen«). Ved at konstatere, at den papirplakat, der var blevet markedsført med samtykke fra indehaveren af ophavsretten, har undergået en omfattende ændring, der giver Allposters nye muligheder for udnyttelse, for så vidt som denne ændring gør det muligt at opkræve højere priser og henvende sig til en anden kundegruppe, fandt Gerechtshof te 's-Hertogenbosch, at markedsføringen af overførsler på lærred udgør en offentliggørelse, som i henhold til national ret er forbudt, og forkastede Allposters' argument vedrørende udtømning af retten til spredning.
- 20 Allposters iværksatte kassationsanke til den forelæggende ret. Selskabet anfægtede bl.a. Poortvliet-doktrinen relevans og den anlagte fortolkning af begreberne »udtømning« og »offentliggørelse«, der ifølge selskabet er harmoniseret inden for Unionen. Allposters har anført, at der forekommer udtømning af retten til spredning som omhandlet i artikel 4, stk. 2, i direktiv 2001/29 ved spredning af et værk, der er legemliggjort i en fysisk genstand, såfremt dette eksemplar er bragt i omsætning af rettighedshaveren eller med dennes samtykke. En eventuel senere ændring af denne genstand har ingen følger for udtømningen af spredningsretten. Pictoright har derimod gjort gældende, at Poortvliet-doktrinen i mangel af en harmonisering af retten til bearbejdelse inden for EU-retten på området for ophavsret fortsat gælder eller i det mindste er forenelig med EU-retten.
- 21 Under disse omstændigheder har Hoge Raad der Nederlanden besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
  - »1) Regulerer [...] artikel 4 [i direktiv 2001/29] spørgsmålet, om rettighedshaveren kan udøve sin spredningsret med hensyn til en reproduktion af et ophavsretligt beskyttet værk, som er solgt og leveret inden for EØS af rettighedshaveren eller med dennes samtykke, såfremt denne reproduktion efter at have fået sin form ændret på ny bringes i omsætning i denne form?
  - 2) a) Såfremt første spørgsmål besvares bekræftende, har den omstændighed, at der er sket en ændring som nævnt i første spørgsmål, betydning for besvarelsen af spørgsmålet, om udtømningen som omhandlet i artikel 4, stk. 2, i direktiv 2001/29 forhindres eller afbrydes?

- b) Såfremt andet spørgsmål, litra a), besvares bekræftende, hvilke kriterier skal lægges til grund for afgørelsen af, om der er tale om en ændring af reproduktionens form, der forhindrer eller afbryder udtømmning som omhandlet i artikel 4, stk. 2, i direktiv 2001/29?
- c) Er disse kriterier tilstrækkeligt rummelige til at omfatte det i national nederlandsk ret udviklede kriterium, hvorefter der ikke længere kan tales om udtømmning af den simple grund, at videresælgeren har givet reproduktionen en anden form og spredt den til almenheden i denne form (Hoge Raad, 19.1.1979, NJ 1979/412, Poortvliet)?«

Om de præjudicielle spørgsmål

- 22 Inden for rammerne af proceduren i henhold til artikel 267 TEUF er Domstolens kompetence begrænset til en undersøgelse af de EU-retlige bestemmelser alene, og den har ikke kompetence til at træffe afgørelse om foreneligheden af en national foranstaltning, herunder medlemsstaternes retspraksis, med EU-retten (jf. i denne retning domme Triveneta Zuccheri m.fl. mod Kommissionen, C-347/87, EU:C:1990:129, præmis 16, og Schwarz, C-321/07, EU:C:2009:104, præmis 48).
- 23 På denne baggrund skal de forelagte spørgsmål, som besvares samlet, forstås således, at den forelæggende ret nærmere bestemt ønsker oplyst, om reglen om udtømmning af spredningsretten, der er fastsat i artikel 4, stk. 2, i direktiv 2001/29, finder anvendelse på en situation, hvor en reproduktion af et ophavsretligt beskyttet værk efter at have været markedsført i Unionen med samtykke fra indehaveren af ophavsretten har undergået en ændring af sit medium, såsom overførslen på et lærred af denne reproduktion på en plakat, og på ny bringes i omsætning i sin nye form.
- 24 Indledningsvis bemærkes, at Pictoright er af den opfattelse, at som følge af de indgribende ændringer, som plakaterne gennemgår i forbindelse med overførslen af reproduktionerne af de beskyttede værker på lærreder, er disse lærreder bearbejdede af værkerne, som ikke er omfattet af retten til spredning. Selskabet har gjort gældende, at retten til bearbejdelse på det ophavsretlige område ikke er harmoniseret i EU-retten, men er reguleret i Bernerkonventionens artikel 12.
- 25 Det skal derfor undersøges, hvorvidt de i hovedsagen foreliggende omstændigheder er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2001/29.
- 26 Hvad angår retten til bearbejdelse er det korrekt, at Bernerkonventionens artikel 12 giver ophavsmænd til litterære eller kunstneriske værker eneret til at tillade bearbejdede, arrangementer og andre omformede gengivelser af deres værker, og at der ikke findes en tilsvarende bestemmelse i nævnte direktiv.
- 27 Uden at det er nødvendigt at fortolke »bearbejdelsesbegrebet« som omhandlet i nævnte artikel 12, er det imidlertid tilstrækkeligt at fastslå, at både plakaten og overførslen på lærred indeholder billedet af et beskyttet kunstværk og således er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 4, stk. 1, i direktiv 2001/29 som eksemplarer af et beskyttet værk, der markedsføres i Unionen. Denne bestemmelse giver ophavsmænd eneret til at tillade eller forbyde enhver form for spredning til almenheden ved salg eller på anden måde af deres originalværker eller eksemplarer heraf.
- 28 Det skal derfor fastslås, at de i hovedsagen foreliggende omstændigheder er omfattet af anvendelsesområdet i nævnte direktivs artikel 4.
- 29 Hvad angår betingelserne for anvendelsen af udtømningsreglen fremgår det af samme direktivs artikel 4, stk. 2, at spredningsretten for så vidt angår originalværker eller eksemplarer af et værk kun udtømmes ved det første salg eller anden overdragelse af ejendomsretten i Unionen af den pågældende genstand foretaget af rettighedshaveren eller med dennes samtykke.

- 30 Desuden overlader nævnte artikel 4, stk. 2, i henhold til Domstolens retspraksis, ikke medlemsstaterne nogen mulighed for at fastsætte en anden udtømningsregel end den, der er fastsat ved denne bestemmelse, idet – som det fremgår af 31. betragtning til direktiv 2001/29 – forskellene i de nationale lovgivninger hvad angår udtømming af retten til spredning kan få direkte indflydelse på det indre markeds funktion (jf. i denne retning dom Laserdisken, C-479/04, EU:C:2006:549, præmis 24 og 56).
- 31 Med støtte i ordlyden af samme artikel 4, stk. 2, har Domstolen fastslået, at to betingelser skal være opfyldt, før spredningsretten udtømmes, nemlig dels, at originalværker eller eksemplarer heraf skal være blevet markedsført af rettighedshaveren eller med dennes samtykke, dels, at denne markedsføring skal være sket i Unionen (jf. dom Laserdisken, EU:C:2006:549, præmis 21).
- 32 I tvisten i hovedsagen er det ubestridt, at plakaterne med reproduktioner af kendte kunstneres værker, der er omfattet af ophavsrettigheder, hvis indehavere er repræsenteret af Pictoright, er blevet bragt i omsætning i EØS med disse indehaveres samtykke.
- 33 Parterne i hovedsagen er imidlertid uenige for så vidt angår dels spørgsmålet om, hvorvidt udtømmingen af retten til spredning omfatter et værk eller et eksemplar heraf, der er legemliggjort i en rørlig genstand, eller ophavsmandens egen intellektuelle frembringelse, dels spørgsmålet om, hvorvidt ændringen af mediet, som Allposters har foretaget, har en indflydelse på udtømmingen af eneretten til spredning.
- 34 Hvad for det første angår genstanden for retten til spredning henviser artikel 4, stk. 2, i direktiv 2001/29 til det første salg eller anden overdragelse af ejendomsretten til »den pågældende genstand«.
- 35 Ifølge 28. betragtning til dette direktiv »[omfatter] [o]phavsretlig beskyttelse efter [nævnte] direktiv [...] eneretten til at kontrollere spredning af et værk, der indgår i et fysisk gode«. I henhold til samme betragtning »[udtømmer] [f]ørste salg i [Unionen] af et originalværk eller eksemplarer heraf foretaget af rettighedshaveren eller med dennes samtykke [...] retten til at kontrollere videresalg af den pågældende frembringelse i [Unionen].«
- 36 På samme vis fremgår det af Domstolens faste retspraksis, at litterære og kunstneriske værker kan udnyttes kommercielt enten ved offentlige fremførelser eller ved at fremstille eksemplarer og bringe de således fremstillede fysiske bærere i omsætning (dom FDV, C-61/97, EU:C:1998:422, præmis 14 og den deri nævnte retspraksis).
- 37 Det følger af de ovenstående betragtninger, at EU-lovgiver ved at anvende udtrykkene »fysisk gode« og »den pågældende genstand« ville overlade ophavsmændene kontrollen over den første markedsføring i Unionen af enhver rørlig genstand, der legemliggør deres intellektuelle frembringelse.
- 38 Som Europa-Kommissionen med rette har anført, finder denne konklusion støtte i international ret, navnlig i WIPO-traktaten om ophavsret, som direktiv 2001/29 i videst muligt omfang skal fortolkes i lyset af (jf. i denne retning domme Laserdisken, EU:C:2006:549, præmis 39 og 40, Peek & Cloppenburg, C-456/06, EU:C:2008:232, præmis 30 og 31, Football Association Premier League m.fl., C-403/08 og C-429/08, EU:C:2011:631, præmis 189, og Donner, C-5/11, EU:C:2012:370, præmis 23).
- 39 Nævnte traktats artikel 6, stk. 1, bestemmer således, at ophavsmænd til litterære og kunstneriske værker har eneret til at tillade, at originalen eller kopier af deres værker gøres tilgængelige for almenheden gennem salg eller anden overdragelse af ejendomsretten. I denne henseende forklares betydningen af ordet »kopi« af de kontraherende parter i en fælles erklæring vedrørende samme traktats artikel 6 og 7, der blev vedtaget under den diplomatiske konference den 20. december 1996, i hvilken forbindelse nævnte traktat blev vedtaget. »I forbindelse med retten til udbredelse og retten til udlejning skal der ved udtrykkene »kopier« og »originalen eller kopier« [i henhold til denne erklæring] udelukkende forstås fikserede kopier, der kan bringes i omsætning som rørlige ting.«

- 40 Det må derfor fastslås, at udtømningen af spredningsretten omfatter den rørlige genstand, der legemliggør et beskyttet værk eller et eksemplar heraf, såfremt denne er blevet bragt i omsætning med samtykke fra indehaveren af ophavsretten.
- 41 For det andet skal det undersøges, om den omstændighed, at den genstand, der er blevet bragt i omsætning med samtykke fra indehaveren af ophavsretten, efterfølgende har undergået ændringer af sit fysiske medium, påvirker udtømningen af spredningsretten som omhandlet i artikel 4, stk. 2, i direktiv 2001/29.
- 42 I tvisten i hovedsagen består ændringen i en overførsel på lærred ved hjælp af processen, der er nævnt i denne doms præmis 15, af billedet af et kunstværk på en plakat, hvilket munder ud i en ændring af medium fra papir til lærred. Det fremgår af bemærkningerne fra parterne i hovedsagen, at denne teknik gør det muligt at styrke reproduktionens holdbarhed, at forbedre billedkvaliteten i forhold til plakaten og at gøre resultatet mere lig det originale kunstværk.
- 43 I denne henseende skal det bemærkes, som den franske regering med rette har gjort gældende, at en ændring af mediet som den, der har fundet sted i hovedsagen, har den følge, at der skabes en ny genstand, der legemliggør det beskyttede værks billede, mens plakaten som sådan ophører med at eksistere. En sådan ændring af eksemplaret af det beskyttede værk, der gør værket mere lig originalen, er af en sådan art, at det faktisk kan udgøre en ny reproduktion af dette værk i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 2, litra a), i direktiv 2001/29, som er omfattet af ophavsmandens eneret og kræver vedkommendes tilladelse.
- 44 Allposters har imidlertid anført, at overførslen på lærred ikke kan betegnes som reproduktion, idet der ikke foretages en multiplikation af eksemplarer af det beskyttede værk, for så vidt som billedet overføres og ikke længere findes på plakaten. Selskabet har forklaret, at blækket, der reproducerer værket, ikke ændres, og at selve værket ikke på nogen måde påvirkes.
- 45 Denne argumentation kan ikke tiltrædes. Den omstændighed, at blækket bevares i forbindelse med overførslen, påvirker ikke konklusionen, hvorefter billedets medium er blevet ændret. Det afgørende er spørgsmålet om, hvorvidt den ændrede genstand, vurderet i sin helhed, i sig selv fysisk er den genstand, der blev bragt i omsætning med samtykke fra indehaveren af ophavsretten. Dette forekommer ikke at være tilfældet i tvisten i hovedsagen.
- 46 Samtykket fra indehaveren af ophavsretten vedrører derfor ikke spredningen af en genstand, der legemliggør vedkommendes værk, såfremt denne genstand er blevet ændret efter den første markedsføring på en sådan måde, at den udgør en ny reproduktion af dette værk. I et sådant tilfælde er retten til spredning af en sådan genstand ikke udtømt som følge af det første salg eller den første overdragelse af ejendomsretten af denne nye genstand med rettighedshaverens samtykke.
- 47 Denne fortolkning understøttes af det primære formål med direktiv 2001/29, som i henhold til niende og tiende betragtning til dette direktiv er at indføre et højt beskyttelsesniveau for bl.a. ophavsmænd, således at disse kan modtage et passende vederlag for anvendelsen af deres værker (jf. domme SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, præmis 36, Peek & Cloppenburg, EU:C:2008:232, præmis 37, og Football Association Premier League m.fl., EU:C:2011:631, præmis 186).
- 48 Det fremgår af de argumenter, som parterne i hovedsagen har fremført for Domstolen, at indehaverne af ophavsrettighederne – i det mindste ikke udtrykkeligt – har samtykket til spredningen af overførsler på lærred. Såfremt reglen om udtømning af spredningsretten anvendes, vil dette fratage disse indehavere muligheden for at forbyde spredning af disse genstande eller i tilfælde af spredning at kræve et passende vederlag for den kommercielle udnyttelse af deres værker. I denne sammenhæng har Domstolen allerede fastslået, at for at kunne betegnes som passende skal et sådant vederlag stå i et rimeligt forhold til den økonomiske værdi af udnyttelsen af den beskyttede genstand (jf. analogt

dom Football Association Premier League m.fl., EU:C:2011:631, præmis 107-109). Hvad angår overførsler på lærred er det ubestridt af parterne i hovedsagen, at deres økonomiske værdi overstiger plakaternes økonomiske værdi væsentligt.

- 49 På grundlag af de ovenstående betragtninger må de forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 4, stk. 2, i direktiv 2001/29 skal fortolkes således, at reglen om udtømmning af spredningsretten ikke finder anvendelse i en situation, hvor en reproduktion af et beskyttet værk efter at have været markedsført i Unionen med samtykke fra indehaveren af ophavsretten har været genstand for en udskiftning af sit medium, såsom overførslen på et lærred af denne reproduktion på en plakat, og på ny bringes i omsætning i sin nye form.

Sagens omkostninger

- 50 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

Artikel 4, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet skal fortolkes således, at reglen om udtømmning af spredningsretten ikke finder anvendelse i en situation, hvor en reproduktion af et beskyttet værk efter at have været markedsført i Den Europæiske Union med samtykke fra indehaveren af ophavsretten har været genstand for en udskiftning af sit medium, såsom overførslen på et lærred af denne reproduktion på en plakat, og på ny bringes i omsætning i sin nye form.

Underskrifter